

Ciència política

2012/2013

Codi: 101100

Crèdits ECTS: 12

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Graduat en Sociologia	819 Graduat en Sociologia	FB	1	A

Professor de contacte

Nom: Alexandre Casademunt Monfort

Correu electrònic: Alex.Casademunt@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

L'estudiant ha de tenir l'hàbit de llegir, almenys, un diari d'informació general, seguint especialment les notícies de caràcter de política nacional i internacional, així com els articles d'opinió sobre qüestions polítiques enteses en el seu sentit més ampli.

L'estudiant ha de tenir nocions d'informàtica bàsica (processador de textos, full de càlcul i navegador).

Objectius

Aquesta assignatura té un caràcter de formació bàsica. Això vol dir que serveix de fonaments a partir dels quals es bastirà tot el grau de Ciència Política i Gestió Pública.

Els objectius bàsics del curs són que l'alumnat conegui els conceptes fonamentals de la disciplina; que adquireixi capacitats analítiques aplicables a la política i que sigui capaç d'expressar i defensar documentadament els seus punts de vista sobre les diverses qüestions polítiques més rellevants.

Competències

- Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques i de situacions de conflicte reconeixent la complexitat dels fenòmens socials i de les decisions polítiques que afecten la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar la qualitat del propi treball.
2. Definir els conceptes de la ciència política que informen d'aquests fenòmens.
3. Demostrar si aquestes polítiques provoquen conflictes o responen a un consens.
4. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
5. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
6. Distingir els conceptes de la ciència política relacionats amb aquests problemes.
7. Distingir entre les anàlisis de la ciència política i els judicis de valor sobre la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
8. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
9. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
10. Utilitzar aquesta demostració per interpretar com es posa en pràctica una decisió política.

Continguts

TEMARI DE L'ASSIGNATURA:

1. La política: els conflictes socials i la seva regulació. La política com a estructura, procés i resultat. La política i el seu coneixement científic.
2. El poder polític: poder, força i autoritat. Els components del poder polític. Teories sobre el poder.
3. Les formes de legitimació. Legalitat i legitimitat. El predomini de la legitimació democràtica. L'erosió de la legitimitat.
4. Les institucions polítiques modernes: l'Estat Absolut, l'Estat Liberal i l'Estat del Benestar.
5. L'estat i la nació. Concepte de nació. El nacionalisme.
6. La distribució territorial del poder de l'Estat: estats unitaris i estats compostos. La federació, l'autonomia i la descentralització. El govern multinivell.
7. La dictadura. Formes de dictadura. Crisi de les dictadures i transicions polítiques.
8. La democràcia. Concepte normatiu i empíric de democràcia. Tipus de democràcies. Els reptes de la democràcia.
9. Les formes de govern: origen i evolució de la "divisió de poders". Les relacions entre el poder executiu i el poder legislatiu. El presidencialisme, el parlamentarisme i altres formes de govern.
10. El poder legislatiu: evolució històrica de l'estructura i funcions del Parlament.
11. El poder executiu: evolució històrica de l'estructura i funcions del Govern. La figura del cap d'estat: monarquia i república. Les administracions públiques.
12. El poder judicial: evolució històrica de l'estructura i funcions dels Tribunals de Justícia. El control de constitucionalitat de les lleis.
13. L'elecció i l'agregació de preferències: els sistemes electorals. La votació del president i l'elecció de l'assemblea. Els elements, les regles i les seves conseqüències polítiques.
14. La socialització política: fases i agents socialitzadors i la seva influència en les actituds. La cultura política. Concepte i tipus. El capital social i el rendiment institucional.
15. Les ideologies polítiques: concepte i usos. Les principals ideologies contemporànies: el liberalisme, el conservadorisme, el socialisme, el fonamentalisme, el feminisme i l'ecologisme.
16. El comportament polític individual i col·lectiu. Formes de participació. La lògica de l'acció col·lectiva.
17. El comportament electoral i els models d'anàlisi dels resultats electorals.
18. Els partits polítics: formació, funcions i tipus de partits. Els sistemes de partits.
19. Els grups d'interès i els moviments socials. Mobilització política i xarxes socials
20. El sistema polític en funcionament: les polítiques públiques. Actors, escenaris i problemes. La gestió i l'avaluació de les polítiques públiques.

Metodologia

La dedicació de l'estudiant a aquesta assignatura es divideix en diversos tipus d'activitats, cadascun d'ells amb un pes determinat d'hores de treball.

La metodologia docent s'adequa a aquest repartiment del treball.

Aquesta assignatura és de 12 ECTS, és a dir, implica una dedicació total de l'estudiant de 300 hores, distribuïdes en:

- Les activitats dirigides són activitats a l'aula, amb la presència del professor i poden consistir en classes magistrals (amb el suport de TIC i amb la possibilitat de desenvolupar debats en gran grup); en **seminaris de discussió de les lectures obligatòries** en grups més reduïts i en sessions més orientades a qüestions pràctiques, en les que s'analitzaran casos, problemes i exemples relatius al temari del curs. Aquestes activitats representen al voltant del 35% del total del treball exigít.
- Les activitats supervisades són activitats dutes a terme per l'estudiant fora de l'aula d'acord amb un pla de treball dissenyat i posteriorment tutoritzat i avaluat per part del professor. En concret, l'estudiant haurà de fer un **treball en grup**, d'acord amb les instruccions que s'explicitaran a classe i es penjaran al Campus Virtual de l'assignatura. Així mateix, les lectures obligatòries per als seminaris de discussió seran objecte d'un **control individual de lectura**, consistent en respondre a classe a una o diverses preguntes sobre el text llegit. També s'inclouen en les activitats supervisades les tutories conjuntes i altres activitats anàlogues de seguiment de curs. Aquestes activitats representen, aproximadament, el 10% del treball exigít.
- Les activitats autònomes són totes aquelles activitats que fa l'alumne pelseu compte i d'acord amb les exigències del curs per tal de superar amb èxit l'assignatura, tals com lectures bàsiques i complementàries, estudi dels apunts de classe o totes aquelles altres activitats que complementen la formació que s'assoleix en aquest curs. Aquestes activitats representen al voltant del 50% del totalde treball exigít a l'alumne.

La resta d'hores fins arribar al total del 100% correspon a les activitats d'avaluació.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb ús de les TIC	90	3,6	
Pràctiques a classe, estudis de cas, debats d'actualitat	10	0,4	
Seminaris de discussió sobre les lectures obligatòries	4	0,16	
Tipus: Supervisades			
Elaboració d'un treball en grup	4	0,16	
Lectura i preparació dels textos que seran objecte de seminari i de control a classe	20	0,8	
Redacció del treball en grup	10	0,4	
Tipus: Autònomes			
Estudi del temari de l'assignatura	100	4	
Lectures complementàries	50	2	

Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es compon de les parts següents:

- Quatre controls de lectura, cadascun d'ells val el 10% de la nota final (el 40% en conjunt).

- Un treball de curs en grup (del qual les instruccions i l'objecte d'estudi s'explicitaran a classe i es penjaran al campus virtual de l'assignatura), el 10%
- Un examen parcial del primer quadrimestre, el 25%
- Un examen parcial del segon quadrimestre, el 25%

Consideracions importants:

- Per aprovar un control de lectura, cal haver assistit al seminari de discussió corresponent. (L'absència a aquests seminaris haurà de ser justificada).
- Per aprovar l'assignatura, és condició necessària però no suficient superar ambdós exàmens parcials.

Si hom suspèn un dels dos exàmens, l'assignatura no està aprovada. Per tant, el promig que determina la nota final només procedeix amb els dos exàmens parcials aprovats.

- El fet de presentar-se a un dels dos exàmens o haver-se presentat a TRES dels controls de lectura, o a DOS controls de lectura i el treball sobre el ple de l'Ajuntament, eximeix l'estudiant de la qualificació de "NO PRESENTAT".

L'examen del primer quadrimestre serà al final del quadrimestre, el dia que fixi la Facultat i que es farà públic amb l'antelació suficient.

L'examen del segon quadrimestre serà al final del quadrimestre, el dia que fixi la Facultat i que es farà públic amb antelació suficient.

Les dates dels controls s'especificaran en el marc de la programació de l'assignatura (veure Campus Virtual).

La data de lliurament del treball de curs en grup es farà pública a classe i al campus virtual, amb l'antelació suficient.

Els estudiants que no haguessin superat el primer o el segon examen (o ambdós exàmens) tindran l'oportunitat d'acollir-se a les **activitats de compensació**, és a dir, podran tornar a fer els exàmens suspesos el dia que determini la Facultat, havent acabat el període lectiu del segon quadrimestre.

Els que hagin superat l'assignatura en la seva globalitat tindran l'oportunitat d'apujar fins a UN punt (sobre 10) la nota segons la qualificació que obtinguin en la realització d'un treball voluntari que el professor determinarà abans d'acabar el curs. Aquest treball haurà de ser lliurat ABANS de fer el segon examen parcial i només servirà per apujar la nota. En cap cas servirà per aprovar l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Controls de lectura	40%	4	0,16	2, 3, 5, 6, 7, 9, 10
Exàmens parcials i finals	50%	8	0,32	1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10
Treball de curs en grup	10%	0	0	1, 3, 4, 8, 9, 10

Bibliografia

1) Llibres de referència i consulta bàsics:

Downs, A. i altres. 1992. *Diez textos básicos de Ciencia Política*, Barcelona: Ariel. [diverses edicions]

Caminal, M. (ed.). 1998. *Manual de ciència política*, Madrid: Tecnos-UAB-UB.

Colomer, J.M. 2009. *Ciencia de la política*, Barcelona: Ariel Ciencia Política

Del Aguila, R. (comp.). 1997. *Tratado de Ciencia Política*, Madrid: Trotta

Vallès, J.M. 2007. *Manual de Ciencia Política*, Barcelona: Ariel.

2) Les lectures obligatòries per als controls de lectura i seminaris:

Maquiavel, N. [1513]. *El Príncep*. [diverses edicions].

Crossman, R.H.S.: *Biografía del Estado Moderno*, FCE. [diverses edicions] (s'especificaran a classe i al Campus Virtual els capítols corresponents)

Capítol 4: "Teoría económica de la acción política en una democracia" de Anthony Downs a de *Diez textos básicos de Ciencia Política*, Barcelona: Ariel. [diverses edicions]

C. Crouch. 2004. *Posdemocracia*, Taurus/Santillana: Madrid (s'especificaran a classe i al Campus Virtual els capítols corresponents)

Robert A. Dahl. 2012. *La Democracia*. Ariel: Barcelona (s'especificaran a classe i al Campus Virtual els capítols corresponents)

3) Les lectures complementàries:

Aguilera de Prat, C. R. i Martínez, R. 2000. *Sistemas de gobierno, partidos y territorio*. Madrid: Tecnos. Capítols 3 i 5.

Anderson, G. 2008. *Federalisme: una introducció*. Barcelona: Institut d'Estudis Autonòmics. [també hi ha la versió en pdf].

Anduiza, E. i Bosch, A. 2004. *Comportamiento político y electoral*. Barcelona: Ariel. Capítol 1.

Berstein, S. 1996. *Los regímenes políticos del siglo XX*. Barcelona: Ariel. Capítols 1 i 6.

Botella, J. 1997. "En torno al concepto de cultura política: dificultades y recursos" a Pilar del Castillo i Ismael Blanco (eds.): *Cultura política: enfoques teóricos y análisis empíricos*. València: Tirant lo Blanch.

Del Águila, R. (ed.) 1997. "La política: el poder y la legitimidad", a Del Águila, 1997.

Guibernau, M. (dir.) 2000. *Nacionalisme. Debats i dilemes per a un nou mil·lenni*. Barcelona: Proa. Capítols: capítol 1 (Kymlicka), capítol 2 (Taylor), capítol 3 (Cardús), capítol 4 (Miller), capítol 5 (Llobera), capítol 6 (Smith).

Held, D. 1997. *La democracia y el orden global*. Barcelona: Paidós. Capítols 2 i 3.

Leftwich, A. 1987. *¿Qué es la política? La actividad y su estudio*. Mèxic: FCE. Capítols: Introducció, 1, 4 i 7.

Lijphart, A. 1999. *Modelos de democracia*. Barcelona: Ariel. Capítols 2 i 3.

Lindblom, C. E. 1991. *El proceso de elaboración de políticas públicas*. Madrid: MAP.

Macridis, R.; Hulliung, M. 1998. *Las ideologías políticas contemporáneas*. Madrid: Alianza. Capítol 1.

Molins, J. 1998. "La teoría de grupos", working paper, núm 143. Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials. [també hi ha la versió en pdf].

Requejo, F. 1990. *Las democracias. Democracia antigua, democracia liberal y Estado de Bienestar*. Barcelona: Ariel. Capítol 8.

Sartori, G. 1992. *Partidos y sistemas de partidos*, Madrid: Alianza. Capítols 1, 2, 5 i 6.

Torrens, X. 1998. "Els sistemes electorals", a M. Caminal (1998).

J.M. Vallès; X. Ballart (eds.) 2012. *Política para apolíticos*. Ariel. Barcelona